

איצרות

גליון שבועי מאיצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב והלמידיו זיע"א

מה נשמע?

■ 'ניצוצות הנוכה'

לקראת שבת הנוכה יו"ל גליון 'ניצוצות' ובו מאמרים, ראיונות וזיכרונות מאנשי שלומנו בדורות הקודמים. הגליון רווי בתמונות עתיקות הרואות אור לראשונה באדיבות מכון ברסלב – 'הר המור'.

בגליון: מסע מסעיר אל קברה של הרבנית שרה בת רבינו זצוק"ל שנחשף בעיר קרימונטשוק; בנו של הרה"ח רבי אלעזר מנדל קוסטנטניר, מעלה זיכרונות לדמותו של אביו הגדול זצ"ל; ר' צבי מרק מגולל לראשונה את היעלמותה וחשיפתה של 'מגילת הסתרים'; הבעל מנגן ר' יואל קליין מספר את סיפור ההסתרה שבתוך ההסתרה; ולרגל י' בטבת יומא דהילולא דמורח"ת זיע"א ישבו נכדיו בני משפחת 'כוכב – לב' (שטרנהרץ) להיזכר באביהם ז"ל שנלחם עד יומו האחרון להחזרת הקלויז בו התפלל כנער וחזר אליו כקשיש לפני עשור.

כבפעמים שעברו מבחורים במערכת 'ניצוצות' כי לא תתקיים הפצה נקודתית אלא יוקמו מוקדי חלוקה בירושלים ובבני ברק. גבאי בית הכנסת מכל רחבי הארץ מתבקשים ליצור קשר ולתאם את בואם לצורך לקיחת גליונות לבית הכנסת בטל': 052-7620126 נתן (באין מענה ניתן להשאיר הודעה).

לא להיבהל מהיצר הרע

יהודי לא מתפעל מהרע. גם כשהרע הולך ומתגבר, הולך ומצליח, הולך וכובש – זוכר היהודי את כוחו האינסופי של הטוב, וממשיך הלאה בבטחה. גם כשהיצר הרע משתלט עליו ועושה בו שמות, הוא ממשיך להידיבק במעט הטוב שנשאר בו, ובכוח אותו מעט מן האור הוא דוחה הרבה מן החושך.

את זאת אנו למדים מפרשת השבוע:

בתחילת הפרשה – על הפסוק "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען. אלה תולדות יעקב יוסף" – כתב רש"י משל: "הפשטני הזה, נכנסו גמלי טעונים פשתן, הפחמי תמה: אנה ייכנס כל הפשתן הזה? היה פיקח אחד משיב לו: ניצוץ אחד יוצא ממפוח שלך ששורף את כולו. כך יעקב; ראה כל האלופים [של עשיו] הכתובים למעלה, תמה ואמר: מי יכול לכבוש את כולך? מה כתיב למטה 'אלה תולדות יעקב יוסף, דכתיב 'והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשיו לקש', ניצוץ יוצא מיוסף, שמכלה ושוף את כולם" (רש"י).

וכאבינו יעקב, כן אנחנו:

בראותנו את אלופי עשיו חוגגים ומצליחים, תוקף אותנו פחד: מי יכול לכבוש את כולך? כיצד ניתן להתגבר על כוחות הרשע ולהכניעם? אך הקב"ה עונה לנו: 'ניצוץ יוצא מיוסף, שמכלה ושוף את כולם'; ניצוץ אחד של קדושה, שורף כמויות אדירות של טומאה וחלאה. התגברות אחת קטנה על היצר הרע, מכלה ושורפת טונות של זוהמה.

גם כשצרות הנפש מתגברות עד מאד, והיצר הרע הולך וכובש כל חלקה טובה – אסור לנו לשכוח את כוחה של כל נקודה טובה קטנטנה. גם כשהחושך סמיך ומפחיד, עלינו לחפש את נקודות האור שעדיין נמצאות בנו, ולהתחבר אליהן. ובכוחן, לגרש את הפחד מפני הרע.

וכפי שלמדנו דוד המלך במזמור השני שבתהילים. וכך הוא מושפך שם בתפלתו:

"ה' מוה רבו צרי רבים קמים עליי" – "היינו, הצרים של הנפש, שהם החטאים והפגמים של כל אחד, שזה עיקר צרות האדם. וכשהם מתגברים על האדם חס ושלום, אזי הם רוצים להפיל אותו לגמרי, כאילו אין לו עוד שום תקוה חס ושלום. וזהו: רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלקים סלה" (ליקוטי הלכות, השקמת הנוקר א. א. ט. ומה קורה אז? "אני שכבתי ואישנה" – נופלים לשינה ותרדימה עמוקה...)

"אבל באמת האדם אסור לייאש עצמו, וצריך להתגבר להתעורר משינתו על ידי המעט טוב שמוצא בעצמו עדיין. וזהו: הקיצותי כי ה' יסמכני – שאני מתגבר ומתעורר משינתי ואיני מייאש עצמי עדיין, כי ה' יסמכני. היינו, הנקודה הטובה שאני מוצא בעצמי, שהוא בחינת אלוקות, זה סומך אותי ומקיץ אותי מהשינה" (ליקוטי הלכות, שם).

ומה עם כל רבבות הפגמים והחטאים?

"לא אירא מרבבות עם אשר סביב שתו עלי – שוב איני מתיירא מהם, אף על פי שהם כמה רבבות פגמים וחטאים שעומדים עלי להפילני ח"ו. כי מאחר שאני מוצא בעצמי עוד איזה נקודה טובה, על ידי זה אני מתעורר מהשינה, ועל ידי זה אני נכנס באמת לכף זכות, ועל ידי זה אזכה לתשובה. כי כל הרע נדחה מפני מעט הטוב שמוצא בעצמו ומחיה ומרים את עצמו בוה, כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך" (שם).

אלופי עשיו הם רבים ומפחידים, אך ניצוץ אחד יוצא מיוסף ומכלה ושורף את כולם. נקודה טובה אחת, חזקה ושווה יותר מכל נצחונותיו של היצר הרע

כשאנו מתחברים לנקודה הטובה שבתוכנו – לא רק שאין אנו מתייראים מרבבות הפגמים והחטאים, אלא אדרבא – אנו מעריכים את הנקודה הקטנטנה הזאת, דווקא מחמת ההתגברות הנוראית של כוחות הרע. שכן, כל חשיבות עבודתנו היא דווקא מחמת ההתגברות הגדולה של היצר הרע.

"והוא מעלה גדולה כשי עדיין יצר הרע לאדם, כי אז יכול לעבוד אותו יתברך עם היצר הרע דייקא. ואם אין יצר הרע, לאדם אין עבודתו נחשבת כלל. ובשביל זה מניח השם יתברך את היצר הרע שיתפשט כל כך על האדם, וביותר על מי שחפץ באמת להתקרב אליו יתברך. אף על פי שעל ידי התפשטותו והתגברותו כל כך, הוא מביא את האדם למה שמביא, לכמה עונות ופגמים גדולים. אף על פי כן, הכל כדאי אצלו יתברך בשביל התנועה טובה, מה שבתוקף התגברותו של היצר הרע מתגבר עליו האדם באיזה תנועה וכוח מננו, שזה יקר אצלו יתברך ביותר מאילו עבד אותו אלף שנים בלי יצר הרע!

כי כל העולמות לא נבראו כי אם בשביל האדם, שכל מעלתו וחשיבותו היא מחמת שיש לו יצר הרע כזה, והוא מתחזק כנגדו. על כן כל מה שהוא מתפשט ביותר ויותר, כמו כן הוא יקר בעיניו יתברך יותר כל תנועה בעלמא שהוא מתחזק נגדו" (ליקוטי עזות, התחזקות לז).

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	כסלו	ה"א	ה"ה	ה"א	יבמות
א	כב	מט:	פח	שפז שפח	ע
ב	כג	נ.	פט	שפט שצ	עא
ג	כד	נו:	צ	שצא שצב	עב
ד	כה	נא.	צא	שצג שצד	עג
ה	כו	נא:	צב	שצה שצז	עד
ו	כז	נב.	צג	שצז שצח	עה
			צד	שצט ת	עו

יו"ל ע"י "אצרות ברסלב"

ד.ת. 50617 בית שמש
טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת סיפורים בשפות שונות 02-9950000
בארה"ב 718-8552121 (1)
באנגליה 203-6085819 (44)
מוקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנינים ובתי כנסת: 052-7649775
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

למלאות את הלב באהבה

מעתה, שוב אין פלא, שדווקא בשעת התפילה, מתמלא הלב במחשבות, טרדות, תכנונים ובלבולים. עיקר המלחמה בשעת התפילה היא סביב הלב.

"ועל כן בשעת התפילה מתגברין ביותר כל הבלבולים וכל מחשבות רעות שבלב, כי עיקר התפילה באה בשביל זה כדי לבטלם. כי כל המחשבות זרות וכל הבלבולים, כולם הם בחינת חרפת לב, ערלת לב, שבירת לב, כי הם מאחרין ומבזין ושוברין לבו של אדם. ומחמת שעל ידי הדיבור של התפילה רוצה לבטלם, על כן הם מתגברין אז ביותר, דרך כל הנלחמים זה עם זה, שכשכא צד אחד לבטל את חברו, אז מתעורר חברו ומתגבר יותר ויותר בכל כוחותיו וחילותיו, מחמת שרואה שרוצים להעבירו ולבטלו לגמרי, על כן בשעת התפילה הוא מלחמה גדולה" (שם).

כשאנו נעמדים להתפלל, מתרחשת מלחמה על השלטון בלבנו. 'ערלת הלב' מרגישה שרוצים לזכות אותה, ולמלאות את הלב באור האהבה הקדושה. ולכן, היא מחזירה מלחמה השערה; היא 'מפגיזה' את הלב במחשבות, טרדות, בלבולים, תשוקות. אך לעומתה, עומד היהודי ומתאמץ לומר את מילות התפילה בכוונת הלב, ואינו מרפה, עד אשר לבו מתמלא באור של אהבה קדושה...

אור נקודת האהבה הקדושה?
בעת התפילה!

שכן, "עיקר התפילה היא, להאיר ולקשר הנקודה הזאת אל הלב, כדי לבטל חרפת לב על ידי אור האהבה הקדושה ששורה אצל הנקודה הזאת" (ליקוטי הלכות, נשיאת כפים ה, ב). עיקר עבודת התפילה היא, למלאות את הלב ברגש של אהבה לה; להאיר את אור האהבה הקדושה לתוך הלב. ובכך לבטל מהלב את כל שאר האהבות והתשוקות; להעביר את חרפתו ולמול את ערלתו.

לא לחינם קוראים חכמינו ז"ל לעבודת התפילה "עבודה שבלב", כמובא בגמרא: "תנאי: לאהבה את ה' אלקיכם ולעבדו בכל לבבכם, איזו היא עבודה שהיא בלב? הוי אומר זו תפילה" (תענית ב"א) – שכן, כל עבודת התפילה, היא להאיר את אור הנקודה הקדושה לתוך הלב.

"ובשביל זה צריכין להתפלל בכל לבו, כי התפילה הוא עבודה שבלב, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: איזהו עבודה שבלב זו תפילה; כי זהו עיקר עבודת התפילה לטהר ולזכך הלב מכל החרפות לב, ערלת לב, על ידי הדיבור של התפילה, שהוא בחינת הנקודה הקדושה ששם שורה אהבה הקדושה" (ליקוטי הלכות, שם).

זוהי מטרתנו בדיבורי התפילה: לבטל מהלב את כל התשוקות והאהבות, ולהאיר בו אור של אהבה וחיבור לבורא עולם!

"כתיב 'חרפה שברה לבי', היינו החרפות וביונות שוברין לבו של אדם. והתיקון הוא, על ידי שמקשר את לבו להנקודה השייך ללבו בעת הזאת, ועל ידי זה נתבטל החרפה השורה על לבו".
(ליקוטי מוה"ר ח"א, לד)

בתורה זו מגלה לנו רבינו, כיצד נוכל לטהר את לבנו מכל האהבות והתשוקות הרעות, ולבטלם; על ידי שנקשר את לבנו, באמצעות הדיבור, אל אור נקודת האהבה הקדושה, נקודת הצדיק, הקיימת בכל אחד מאתנו.

שכן, גם מי שלבו מלא באהבות ותשוקות רעות – יש בו עדיין נקודת 'צדיק', נקודה שכל כולה אהבה זכה וטהורה להשם יתברך. וכשיחבר את לבו לנקודה קדושה זו, יתבטלו מליבו כל שאר האהבות הרעות, שאינן אלא 'אהבות נפולות'; אהבות שנפלו משורשם העליון, אהבת השם.

ההתקשרות לנקודה זו, היא באמצעות הדיבור. שכן, אור הנקודה הקדושה שורה בפה האדם, ועל ידי הדיבור הוא יכול להאיר את אור הנקודה ללבו, ככתוב: "פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות"; הפה ידבר חכמה, דיבורים קדושים. וכך הוא גרומם שהלב ייטהר מאהבות ותשוקות שאינן טובות ויהגה אך ורק 'תבונות'.

מתי הוא הזמן המיוחד, בו אנו עוסקים לקשר את הלב אל

רבי ישעיה שלום ממדבדיבקה – תלמיד רבינו

ראש-השנה ועל שבועות ועל שבת-חנוכה, כי אז היה זמן קהילה לכל. והשני זמנים אחרים היה החיוב רק על אותם שאינם רחוקים ממקומו כל כך. והרחוקים היה להם זמנים אחרים, היינו: שבת-שירה ושבת-נחמו, כי אז היה ז"ל נוסע אליהם, וגם להישבע שתיכף אחר המיתה וההסתלקות הוא מוכרח לבא אליו ז"ל, ואז יהיה הכל על נכון, וסיפר לעניין זה מעשה... (עיון שם).

בערוב ימיו עלה רבי ישעיה שלום לארץ הקודש ודר בצפת. שלושה בניו גדולים בתורה ובחסידות השאיר אחריו: הרב רבי זלמן, שמילא את מקומו ברבנות בעיר מדבדיבקה. רבי יחיאל מנדל בעל הישר ידידות, ורבי יונה. חתנו של רבי ישעיה שלום היה רבי חנוך ב"ר שמואל יצחק מטשערין.

ישראל, ואמרת את ה'ליינען. ואחר כך נתנו לי עוד הפעם 'ליינען' שאומר הצירופי אותיות בבחינת תשר"ק (מהסוף להתחלה) מן 'לעיני כל ישראל' עד 'בראשית', ואמרת גם זאת ה'ליינען. ואחר כך חילקו את התורה לשני חלקים והעמידו את החלק האחרון מן התורה בראשונה והחלק הראשון אחרונה, ואמרו לי שאומר הצירופי אותיות, ולא יכולתי. והיה לי בושה גדולה, אזוי וויא מען גיט א גוט אינגעל א ליינען אין ער קען גיט, אין סע שטיינען דער בייא מענטשין, האט ער בושה (כמו שנתנים לילד טוב לקרוא ואינו יודע, ועומדים בתוך אנשים ויש לו בושה) האב איך מייך דעמאנט, וויא באלד חיסרון איז זיך א חיסרון (ונכרתי, היות וחיסרון הוא חיסרון) הן בגשמיות והן ברוחניות וזהו ותחסרהו מעט מאלקים; האב איך גיט גיקענט דינען לה' יתברך בשמחה (ולא יכולתי לעבוד ה' יתברך בשמחה). האב איך זיך מיישב גיווען, ווער בין איך (התיישבתי בדעתי, מי אנכי) שהמלך בעצמו יספר לי החיסרון שלו, כביכול. היש כבוד גדול מזה?! ומוזה בעצמו באתי לשמחה גדולה. וזהו זכבוד והדר תעטרנהו' במחזין חדשים ואז אמרת ה'ליינען' הזאת" [עיון ליקוטי מוה"ר חלק א' סימן פ"ט]. (אמונת חכמים עמ' שמה, כת"ר ר' שמואל העשל פרידמן).

נולד לאביו רבי יודל מדאשיב, מגדולי תלמידי רבינו, ולאמו בת רבי לייב.

היה זה כשהתכונן פעם רבי יודל לנסוע לרבינו לראש השנה, פנה אליו בנו הקטן ישעיה שלום וביקש: "קחני עמך אל הרבי". אך רבי יודל לא נענה לבקשתו, כי חשש שהילד הקטן יסבול מטלטולי הדרך הארוכה (רבי ישעיה שלום בן יהוד היה לאביו).

והיה כאשר נכנס ובא רבי יודל לרבינו, אמר לו רבינו אשר ידע את כל אשר נעשה: "העניין שלי הוא פלא... האבא נוסע אלי, הרי שהוא מאמין בי, ואף על פי כן כאשר בנו רוצה לנסוע אלי – אינו רוצה לקחתו עמו..."

רבי ישעיה שלום זכה להסתופף בצלו של רבינו הקדוש והיה לאחד מגדולי תלמידיו. איש קדוש היה, ורבינו התבטא פעם בשבחו: "הוא הלך לחופתו עם כתונת נקיה"

לא בחינם מכנהו רבי נתן ב"ר יהודה, מגדולי תלמידי מוהר"ן: "הצדיק ר' ישעיה שלום" (נתיב צדיק, מכתב ק)

גדול היה בתורה וביראה. אחרי פטירת אביו רבי יודל, בשנת תקצ"ח, מילא מקומו ושימש מורה-הוראה בקהילת-קודש מדבדיבקה.

כותב הרב מטשערין:

"שמעתי מר' דוד צבי נ"י, ששמע מזקנו הר"ר ישעיה שלום ז"ל, שפעם אחת סיפר רבינו ז"ל בזה הלשון: 'אני הייתי במקום אחד, ושם נתנו לי 'ליינען' (לקרוא). היינו שאומר הצירופי אותיות מכל התורה מבראשית' עד 'לעיני כל

נקודה

מוסיף והולך – לחתור ולחדש בתורת הצדיק, עצות המביאים לידי מעשה

(עפ"י ליקוטי הלכות, נזיקין, ה, לה)

הילדים של רבינו

פוסקים לזכות לזרע של קיימא, ועל כולנה הבשורה הכי איזומה שקיבלתי היום בבוקר בוועדה הרפואית. העובדים השתתפו בכנות בצערי וניסו לחזק אותי בדברי נחמה שחלפו מעל אזני, כשאני ממאן להנחם.

לאחר שכל העובדים התפזרו ניגש אלי אחד העובדים, יהודי שומר תורה ומצוות, ושואל אותי: "מה דעתך על אומן? אתה יודע כמה זוגות חשוכי בנים כבר זכו להפקד לאחר תפילה בציון הקדוש של רבי נחמן?"!

מעט מאד ידעתי על אומן ועל הציון הקדוש, אבל במצב המיידאש בו הייתי נתון לא היה מקום להיסוסים, הסכמתי על אתר ותוך ימים ספורים הגעתי עם רעייתי לציון הקדוש כשאנו ממררים בבכי ומתפללים מעומוק הלב שבזכות הצדיק נוכה במהרה לבן זכר, תוך שאנו מבטיחים כי הילד יקרא נחמן על שם רבינו הקדוש.

תוך פחות משנה זכינו בישיעה שמיימית למעלה מדרך הטבע ונולד לנו בננו היקר נחמן. כבר בברית נפערו הרבה עינים בתדהמה כששמעו כי שמו בישראל הינו 'נחמן'...

כאשר נחמן היה בן שנתיים לקחנו אותו לנסיעה לאומן בכדי להודות ולהלל על הישיעה הגדולה. רעייתי רצתה בכל מאודה לזכות גם לבת, כשהיא חושבת שאותה זכות שעמדה לנו לפני שנתיים יכולה להושיע אותנו גם כעת, היא הבטיחה שאם נוכה לבת נקרא לה "פייגא" על שם אמו של רבינו נחמן בן פייגא. ואכן הניסים הגדולים המשיכו בכפליים ולתקופת השנה נולדה לנו בתנו היקרה שכפי שהבטחנו קראנו אותה פייגא.

כעת, כאשר בננו היקר נחמן מגיע לגיל בר מצוה, נסעתי שוב לאומן להזמין את רבינו לבר מצוה של הילד שלו... הילד שנולד בזכותו - - -

החסיד מסתכל שוב ושוב על ההזמנה, ועל פניו של היהודי הזר, ואינו מצליח להבין כיצד מגיעים שמות ברסלבאיים כאלו ליהודי כזה. לשאלתו השיב היהודי בסיפור אישי מפעים:

שנים רבות חלפו לאחר נישואינו ועדיין לא זכינו לילדים, 'הרשנו' את כל בתי הרפואה וגייסנו לעזרתנו את הרופאים המומחים הכי מובילים בתחום, אולם עברה שנה ועוד שנה ועדיין צפינו לילד שיאיר את חייו.

בוקר אחד נקבעה לנו פגישה עם צוות פרופסורים שהשקיעו רבות בתיק שלנו, כדי לשמוע מהם מה חוות דעתם לגבי המשך הטיפולים. אין מילים שיוכלו לתאר את עומק השבר כאשר כל הפרופסורים כאחד הביעו דעתם כי לצערם הגדול אין הם רואים כבר שום אפשרות רפואית שתאפשר לנו לזכות לילדים, לדעתם חבל להמשיך ולהשקיע כספים ומאמצים בנסיונות וטיפולים חסרי תוחלת.

אותו יום מר הגעתי למקום עבודתי בפנים נפולות, כמי שחשך עליו עולמו בבת אחת. הדבר היה כל כך בולט עד שהעובדים מסביבי התלחשו ביניהם בנסיון לפתור מדוע הנני נראה רע כל כך. בסוף החלטתי לספר להם את הכל, סיפרתי להם על השנים הרבות וההשקעות הענקיות שהלכו לטמיון בנסיונות בלתי

לראות יהודי בלתי מוכר באומן - זה לא דבר נדיר, כמעט בכל יום מגיעים לציון רבינו הקדוש עוד ועוד יהודים המאמינים ברבינו הקדוש והבטחתו הנחרצת להוציא מן השאול תחתיות את כל מי שיבוא אליו ויגיד את עשרת מזמורי תיקון הכללי. אולם בכל זאת היה משהו בלתי שגרתי באותו יהודי שנצפה לאחרונה מתפלל בכונה גדולה ליד הציון, אם נשפוט על פי מראהו החיצוני הרי שהסביבה אליה הוא משתייך לא ממש נמנית בין אלו שיש להם שייכות עם נסיעות לאומן...

אחד מהחסידים שהיה במקום לא הצליח לכבוש את סקרנותו ועם תום התפילה ניגש אליו לתהות על קנקנו, בלבו היתה הרגשה כי בוודאי טמון כאן איזה סיפור מעניין.

השערות היתה נכונה, היהודי הזה אכן אינו קשור כלל לחסידות ברסלב, וככל הנראה גם הקשר ליהדות ושמירת תורה ומצוות עדיין בתחילתו, הוא מוציא מחיקו "הזמנה לבר מצוה" של בנו הנער, והנה למרבה ההפתעה שמו של חתן הבר מצוה הוא "נחמן"! אם לא די בכך, הרי שתוך כדי הדברים מתברר כי גם בתו בת העשר נקראת "פייגא" שם בהחלט בלתי מקובל באותו חוג. השמות נחמן ופייגא הם הרי שמות שכל מהותם 'ברסלב'...

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה:

מי חיבר את הזמור על הפיוט מעוז צור?

תשובת הר"ר זלמן שמואל נפתליים:

רבי מאיר לייב בלעכער שהיה מגדולי תלמידי מוהרנ"ת ונקרא 'בלעכער' על שם היותו פחח במקצועו.

היה בעל מנגן נפלא וחיבר הרבה ניגונים הידועים אצל אנ"ש והנני לצייין כמה מהם:

מעוז צור לימי החנוכה - חיבר ניגון אחד שיר עליו ושמו כשהשני ניגון דבקות.

שושנת יעקב - חיבר שתי ניגונים עליזים לפורים.

קרב יום - לחג הפסח ב' ניגונים אחד מהם ניגון ריקוד והשני ניגון דבקות.

יום ליבשה - חיבר שתי ניגונים אחד מהם ידוע מאד והשני אינו ידוע כל כך, אם כי הרבה מאנ"ש מנגנים את שניהם.

עוז והדר - ניגון הידוע. חיבר לאחר שבתו בקשה ממנו כסף עבור הוצאות נישואין, וענה לה שייתן לה ניגון יפה, ואז חיבר את הניגון הידוע.

רוב הניגונים שהלחין, אחד מהם הוא ניגון שמח ואילו השני הוא יותר ניגון התעוררות.

יש לצייין שכיום נהוג בין אנ"ש לנגן "מה ידידות" בליל ש"ק בניגון מעוז צור, ושמעתי פעם מר' לוי יצחק בנדר ז"ל שבאומן היו מנגנים כך רק בחנוכה, כשבכל שבתות השנה היו מנגנים מה ידידות בניגון אחר כידוע למנגנים.

ר' מאיר לייב גדל בביתו של ר' נפתלי תלמיד רבינו. עקב היותו יתום היה דבוק מאד בר' נתן ותמך בו בפרנסתו כמו כן שהיה אצל ר' נתן קודם פטירתו. היה רבו של ר' אברהם ב"ר נחמן מטולטשין בתורת הנגלה, ואף ציין את עבודתו של ר' מאיר לייב קודם עלייתו לציון רבינו שהיה מכין עצמו בהכנה גדולה שלשה ימים ורק לאחר מכן עלה להשתטח על ציון רבנו.

לחידודא

חידה מס' 200

חידון השנוע לצעירים

מתוך מאות פותרי החידה שפורסמה בגיליון הקודם, רק בודדים השיבו את התשובה הנכונה. לכן אנו מפרסמים שוב את החידה:

כמה פעמים כתוב בתהלים "אשרי" ולמה?

בין הפותרים נכונה, יוגדל הפרס והוא יעמוד על 150 ₪ זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב', רחוב מאה שערים 110 ירושלים

זקן שהוא צעיר וצעיר שהוא זקן

אנחנו מאחלים ומתפללים לזכות לאריכות ימים, אבל יש לדעת כיצד לנצל הימים הללו שנותנים לנו, בכל יום נוסף יש לקנות עוד ועוד חכמה והשגות אלוקות. לכן חז"ל (קידושין לב) מפרשים את המילה זקן – זה קנה חכמה. שהזיקנה החיובית היא זו בשקונים בימים שלו קנינו נצח. ולשם כך, עליו להיות "צעיר" דהיינו שלא יסתפק במה שידוע וכבר השיג, אלא ישאף בכל יום מחדש ליותר קדושה ולעוד קירבת אלוקים ממש, כמו מי שעדיין לא התחיל להתקרב לה בכלל. כי מי שאינו חפץ להתחדש בכל יום הוא נופל לזיקנה במובן השלילי שלה.

זיקנה כזו שאנו מבקשים (תהלים עא ט) "אל תשליכנו לעת זיקנה" כי אדרבא על ידי הזיקנה הזו איננו מתאמץ ומשתדל לקנות חכמה בכל יום יותר ויותר ואף אינו טורח להתבונן במה פגם ובמה הוא לקוי ובודאי שאינו מנסה לתקן זאת, יוסף הצדיק היה "זקן" כזה במובן הראשון החיובי, שהיה תמיד בוער באש קודש להתקדש ולהיטהר יותר ויותר, כפי שמורה שמו על שם תוספת וריבוי ככתוב "ותקרא את שמו יוסף לאמור יוסף ה' לי בן אחר" (בראשית לבד). זו הסיבה שהוא מכונה להבה ככתוב "ובית יוסף להבה" (עובדיה א) על שם אש הקודש שבערה בו להוסיף תמיד קדושה וטהרה.

כך נבין מדוע נקרא יוסף הצדיק "בן זקונים" (שם לו ג) כבר בגיל שבע עשרה, כי למרות גילו הצעיר היה בבחינת זקן – זה קנה חכמה כי התחדש בכל יום בשאיפות ורצונות קדושים מחדש, זו גם הסיבה שהוא נקרא בן זקונים בלשון רבים ולא בן – זקן משום שזו כל ענינה של הזיקנה החיובית תוספת וריבוי להתחיל מחדש ולקנות בכל יום קניינים רוחניים חדשים, כלומר שבכל פעם מחדש התחוק בעבודת ה', עד שזכה ל"זקונים" רבים.

(עפ"י ליקוטי הלבנות, הודאה, ו, לג)

הזיכרון האמיתי

הרב החסיד ר' נתן ליברמנט

ריבנו כותב בליקוטי מוהר"ן (תורה נד) וז"ל: "צריך לשמר מאד את הזיכרון שלא יפול לשיכחה דהיינו שיזכור תמיד בעלמא דאתי ולא ישכח. וכך ראוי להיות מנהג איש הישראלי, שתיכף בבוקר בהקיצו משנתו מיד כשיפתח את עיניו קודם שיעשה שום דבר יזכיר את עצמו תיכף בעלמא דאתי וזהו זיכרון בכלליות. ואחר כך צריך להמשיך הזיכרון בפרטיות דהיינו שיגדיל דעתו בכל מחשבה דיבור ומעשה, ולהסתכל ולהתבונן היטב על כל הסיבות והעניינים שהשם יתברך מזמין לו ומגלגל עמו בכל יום ויום ... וצריך להגדיל דעתו ולהסתכל על זה היטב להבין רמזותיו של השם יתברך".

יש להבין מה שייכות יש בין שמירת הזיכרון לזכירת 'עלמא דאתי'? (היינו שיבוא היום ויכלנו נעלה אל עולם האמת)

יש לבאר כי אין הכוונה וזכרון כפי הבנתו הפשוט, אלא הכוונה לדעת' פנימית.

שכן 'זיכרון' הכוונה לדבר שכבר מונח במוחו וראיה אותו או ידע ממנו מקודם, ועתה הוא נזכר מוכך, שהרי דבר שלא ראה מעולם א"א לו 'להזכיר' בכך. וזה כוח פלאי מנפלאות הבורא כידוע.

אם כן ברור כי הזיכרון שרבינו מדבר כאן הכוונה לדבר שכבר מונח במוחו מקודם, והרי עולם הבא אינו צרוב במוחו הגשמי, אלא הכוונה שנוכח כי נשמתנו לקוחה ממקום עליון ונשגב, הצובה מתחת כסא הכבוד, כי משם שרשה.

אמנם כאשר היא יורדת לזה העולם נעשה 'שכחה', כי העולם הזה הגשמי כל כולו מכריז על טבע דהיינו שכחה, כי הכוונה של 'שכחה' אינה שייצא לגמרי מהמוח, אלא שעדיין מונח במוח אולם במקום נסתר ומכוסה מאד. וזה הכוונה ששוכח מעלמא דאתי כי הטבע של זה העולם מסתיר ומכסה את הידיעה על העולם הבא.

זה עיקר הזיכרון כלשון רבינו, ולכן נקרא הגדלת הדעת, כי זה אינו דווקא עניין של מוסר אלא זכרון ודעת פנימית והוא בכלליות ופרטיות כאמור.

מהי הדעת הזו? להפנים ולהאמין בביורור כי אין כלום מבלעדי השי"ת. וכאמור יש להפנים זאת בכלליות, ואף בפרטיות לראות בכל דבר את התגלות כבוד השי"ת, אולם בודאי אף מי שעדיין אינו בדרגה זו לפחות יידע ויאמין כי יש רמזים בכל דבר.

ובזה נבין מה שאומרים בנוסח 'ועל הנסים': 'מסרת גיבורים ביד חלשים ... וטמאים ביד טהורים', וכי מי אמר שהטהורים לא היה בכוחם להתגבר על הטמאים? אלא הביאור הוא, כי כדי שתהיה בחירה מראה ה' כאילו יש כוח לטומאה לשלוט והאדם צריך להתגבר עליהם ולרצות רק את הקדושה, אולם כאן מחמת שהיוונים לא רצו את הגופים אלא להשחית את הדעת שלא יאמינו רח"ל בה' אלוקי ישראל, לכן שינה ה' ונתן כוח לקדושה שכולם יראו כי היא השולטת, וזה מה שמדגישים 'טמאים ביד טהורים' שראו כולם כי מה' הכח והממשלה.

וזה מה שמתגלה בחנוכה הגדלת הדעת להפנים כי השי"ת הוא ואין בלתו.

(מעובד מתוך שיהתו של הרב החסיד ר' נתן ליברמנט שליט"א ניתן להאזין לשיעור המלא במערכת השמע של 'אוצרות ברסלב' 02-9950000 או 058-32-95000 מהנייד. אידיש, 1, ענינא דיומא, הנוכה, 1, 2, 3)

היעד שלנו:
מחיר שירות ואמינות.

צדיק, מה היעד שלך?

דרך צדיקים, לכל היעדים בעולם. שירות אמינות ומחיר שלא הכרת.

חזיר עם נחמה
02-5410100 דרך צדיקים
www.zadikimtours.com

נסיעות לאומן
ולכל היעדים בעולם
שירות > מקצועיות > אמינות

נתיבים טורס
טיסות לחו"ל | קברי צדיקים | אירועים מיוחדים

02-633-8444
באיזור המרכז: 050-411-4857

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות 1-800-81-81-81

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה והצלחה. לרווח ופנסיה. לרפואה. למקשה לילד. לנחת ושמחת חיים

אלפי איש ביום! **עשרות אלפים בשבוע!** **מאות אלפים בחודש!**

נושמים ברסלב.

058-32-95000

כל השיעורים מכל רבני ברסלב בחיוב אחד למערכת של 'אוצרות ברסלב'